

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Caput XVI. Exhortatio Prioris ad Humilitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

omnino, tam incaute noxia protulisse, sed remedium non occurrit: quia quod semel emissum volat, non possumus revocare. Unde Flaccus ait: *Et semel emissum volat irrevocabile verbum.*

Oramus, psallimus: sed velle de corde nostro infixum spinæ illius aculeum non valemus. Tunc veteranus hostis, cum mentem nostram in tanto verlati turbine conspicit, victor & insultans gaudet, se quasi fructus de suo labore colligere, quos in male veraci terra linguæ nostræ meminit feminasse. In quo videlicet facto quid aliud quam Turdelam imitatur, quæ ex eo, quod digerit, moritur? Ex ejus quippe stercore planta nascitur, de cuius humore viscus conficitur, quo postmodum & ipsa capitur: atque ex eo, quod prius fuerat cibus ejus, agitur, ut & ipsa postmodum sit cibus alienus.

Ita ergo cum immunda quæque ac vana proferimus, quid aliud, quam laqueos, nobismet ipsis loquendo compingimus: quibus ab altis aucupibus (hoc est à malignis spiritibus) capiuntur? Sæpè autem sermo noster non loquenti, sed audienti pugnam generat, ita, ut cor ejus in odium illius, qui contraria verba protulerat, vehementer accendat: etsi facultas adsit non tam verba verbis reddere, quam malæ retributionis actibus parat respondere. Hæc autem in ipsa verborum confabulatione parvi pendenda nobis videntur, & levia: sed eam ad orationum secreta recurrimus, reducta protinus ad memoriam, dura proflus & intolerabilia iudicamus.

Quapropter (dilectissimi fratres mei) studemus nosmetipsos intra silentii claustra reprimere, & linguas nostras à vanis & inutilibus eloquiis cohibere. Anima namque nostra superni Regis est sponsa, quia accepto pignore sancti Spiritus, signaculo fidei est dotata. Maneat ergo

Anima
nostra
Dei sponsa
est.

in penetrabilibus suis virgo, non indecenter in publicum prodeat: non per oris limen egressa, insuper vacua verba cum sæcularibus inaniter fundat, ne; cum eam sponsum à modesta pudicitia suæ gravitate deviare conspexerit, quandoque objurgans dicat: *Signoras te, ô pulchra inter mulieres, egressa & abi post vestigia gregum.* In cubiculo ergo suo, virginali more relideat, oris ostium clauum teneat, & nunquam, nisi quæ ad expectandum sponsi cælestis adventum pertinent, loquutura procedat. Sub umbra silentii reprimat se, ne decolor videatur, ab omni æstu negotii sæcularis abscondat se, ut non immerito possit cantare alaci voce, *sub umbra illius quem desiderabam, sedis, & fructus ejus dulcis gustari meo.* *Introduxit me in cellam vinariam: ordinavit in me charitatem.*

Solent autem sponsæ nobilium, diversas pigmentorum species mandendo per ora revolvere, ut advenientibus pro eis flagrantius valeant, ac suavius redolere. Anima etiam nostra, cepas, allia, & quicquid terrenæ prudentiæ acutissime ferret, proflus abhorreat: cassiam vero assidue orationis, stactem sacre lectionis, & Psalmodiarum cinnamomum, & cuncta odoramenti spiritalis aromata jugiter fragrare contendat. Christus sit omne quod loquitur, omne quod delectatur, omne quod sapit, omne quod vivat. Christum spiret, Christum flagitet, Christum æquet, Christum ore pronuntiet, Christum assidua cordis meditatione petraet. Hactenus Petrus Damianus & ceteri Patres, qui tantopere silentium commendant: ut interim omittam (ne prolixior videat) Magnum Gregorium, qui in *Tractatu* in quadragesimali jejunii silentium, optime graviterque, ut solet, linguæ damna silentiique utilitates descripsit.

CAPUT XVI.

Exhortatio Prioris ad Humilitatem.

TEXTVS.

TV autem frater Brocarde, & quicumque post te institutus fuerit Prior, illud semper habeatis in mente, & observetis in opere, quod Dominus ait in Evangelio: *Quicumque voluerit inter vos maior fieri, erit minister vester: & quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester servus.*

GLOSSA IV.

IN hac & sequenti exhortatione Priorem moner ad humilitatem, & Fratres, ut Priorem suum venerentur, honorent, eique obediant. Et sic duo hoc loco à Regula exiguntur. Primum, Prælati erga subditos modestia, & humilitas. Secundum, subditorum erga Prælatum fidelitas, reverentia & obedientia: Circa primum D. Bap. *part. 2.* *fil. in Regula fustius explicat. inter. 30.* Præfectum-que sic indicat: *Præfectum: (ait) ne elatum sanast. Joâ. ciat dignitas, ut ne ipse à beatitudine humilitatis excedat, aut etiam elatus, in iudicium incidat Diaboli: MARIA verum illud credat, quod plurimum cura, plurimum est & nost. ministerium. Quemadmodum igitur qui multis salutatis ministras, & singulorum vulnecum sanas de-*

Vid. Cap.
35. & 36.
part. 2.
Disc. mo.
a JESU
MARIA
& nost.
Emma-

regit, & auxilia juxta subjecti mali proprietates ad- noelis & bibit, hoc ministerio non elationis occasione sumis, Prælati, sed potius humilitatis, studij, ac sollicitudinis: sic Comm. in multis amplius cui medela infirmitatum fraternitas. hoc Reg. tis concedita est, velut omnium minister, & pro Cap. qu omnibus rationem daturum, meditari ac sollicitus esse de hoc debet. Hoc pacto rectè assequitur scopum, velut Do- argumē- minus dixit Marc. 9. Cap. Si quis vult inter vos esse to capto primus, sit omnium ultimus, & omnium minister. sissime differant. Hæc Basilus.

D. Augustinus in *Reg. Cap. 43.* sic de Prælati scribit: ipse verò, qui vobis præsit, non se existimet, potestate dominans, sed charitate serviens, felicem. Honore coram vobis prælati sit vobis: timore coram DEO substratus sit pedibus vestris. Circa omnes se- ipsum honorum operum præbeat exemplum: corri-

piat inquietos, confoletur pusillanimes, suscipiat infirmos, patiens sit ad omnes. Disciplinam libens habeat, metuendus imponat: & quamvis utrumque sit necessarium, tamen à vobis plus amari appetat, quam timeri, semper cogitans, DEO pro vobis red-ditum esse rationem. Unde vos magis obediendo, non solum vestri, sed etiam ipsius miseremini, qui inter vos quanto in loco est superiori, tanto in periculo majori versatur.

Divus Franciscus in sua Regula Cap. 10. de Prælatorum humilitate ita docet: Fratres, qui sunt ministri & servi aliorum, fratres visitent &c. Et infra: Ministri tantam familiaritatem habeant erga Fratres, ut dicere possint eum & facere, sicut Do-

mini servus. Quia (ut ibi Expositores, & præcipue Divus Bonaventura adnotarunt) Prælati dicuntur ministri in spiritualibus, & servi in temporalibus. Et Hugo Dinensis in eadem Regula: In nomine Ministri (ait) humilis, in nomine servi utilitas ostenditur. Nam ministri debent esse servi, non Domini fratrum; ministerium quidem, non dominium habentes: quia utilitate, & ministerio servire, & ministrare debent. Et ideo Ministri & servi vocantur. Luc. 22. Qui major est vestrum, erit minister vester: nam Prælati tam humilitate, quam vite imitatione, Christo debent esse conformes, qui Matth. 20. ait, Filium hominum non venit ministrari, sed ministrare.

CAPUT XVII.

Exhortatio ad Fratres.

TEXTVS.

August. in Reg. 23. Vos quoque (ceteri Fratres) Priorem vestrum honorate humiliter, Christum potius cogitantes, quam ipsum: qui posuit ipsum super capita vestra: & Ecclesiarum Præpositus ait: Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit. Ut non veniat in iudicium de contemptu, sed de obedientia mereamini vitam æternam mercedem.

Et optime in 3. part. Regula Societatis Jesu Cap. 1. n. 23. & Reg. Monachorum Cap. 1. & Monachorum c. 6. & præcipue 8.

GLOSSA V.

Quomodo & hic jam subditos provocat ad honorem debentem Prælati exhibendum. Honoratur autem dupliciter Prælati à subditis. Primo, si eum ex corde & affectu diligant. Secundo, si ei reverentiam & obedientiam præstent. Que duæ tunc convenienter fiunt, quando in Prælato potius Christi personam, quam hominis consideraverint: & sic eum de honore, tum etiam de obedientia mercedem habebunt.

Vid. Ant. mot. nost. Similem exhortationem in Regula Augustini invenies, dum Cap. 23. inquit: Præposito tan-

quam Patri obediatur, multo magis Presbytero, qui Antonii omnium vestrum curam gerit. Benedictus Cap. in hoc c. 72. DEUM imitant, Abbatem suum sincera & humili charitate diligant, Christo omnino nihil præponant. Hæc Benedictus.

In hac igitur ultima Regulæ parte Albertus hanc considerationem circa Prælatos, ut in i. his Christum intuemur, tanquam potissimam atque præstantissimam, in hunc locum rejecit, ut firmius nostris mentibus semper inhaeret.

JESU MARIA, & Francisci à S. Elia insignes in hunc Reg. textum Discurs. & Commentar.

JESU
Spir.
II
III
IV

decenter in
nen egressa,
us inaniter
deficit publi-
i, quando-
i pulchra ro-
gregum. In
ideat, otis
nisi que
mum per-
bra silenti
omni actu
lumineo
idius quæ
esturi uoc.
ayit in me
verfas pi-
i revolve-
s valent,
a, cepat,
ccitudine
o affidua
lmodia-
enti spi-
ntendat.
ne quo
d vivat.
hriftum
um affi-
adeno
ntopere
mittam
m, qui
entum,
ma fi-
sem-
lio:
vo-
ad. modu
mit, Fran-
sic Comu
ita. hoc di-
pro Cap. qd
esse de hoc
de- argum-
esse to cogit
er. sissime
differant
tis
rt,
n.
m
-
i-
ig